

Aleksandra Godlewska- Szulc

*Zeszyt ćwiczeń
do
kształcenia słuchu
dla klasy III*

Imię _____

Nazwisko _____

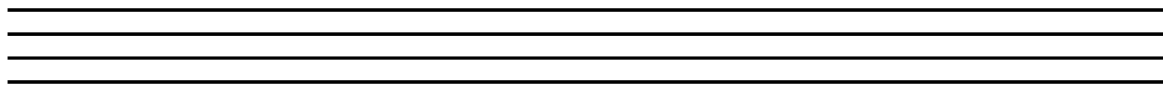
SPRAWDŹ CO PAMIĘTASZ

G A M Y

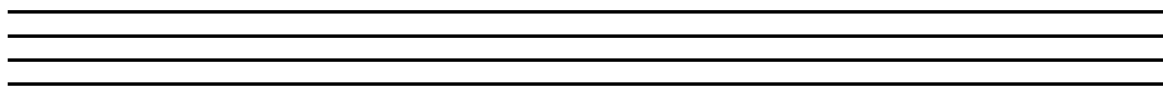
1. Zapisz na pięciolinii następujące gamy:

- gamę F – dur
- gamę D – dur.

Zastosuj znaki przykluczowe. Zaznacz w gamach tetrachordy i półtony.

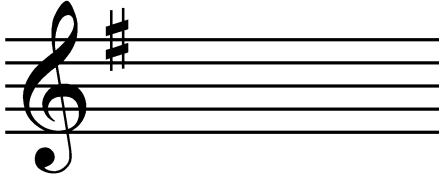
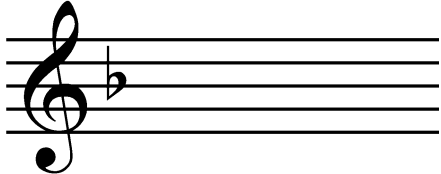
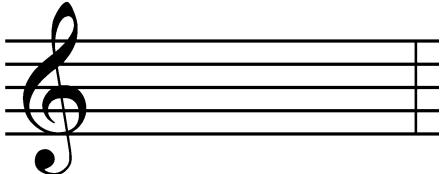
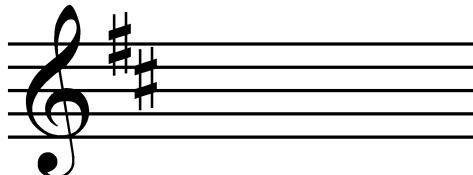

Gama F- dur

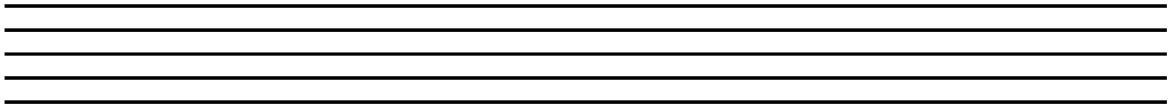

Gama D-dur

2. Jaka tonacja określają poniższe znaki przykluczowe?

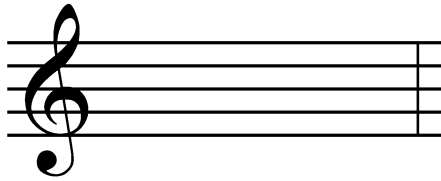
 _____	 _____
 _____	 _____

3. Zapisz triadę G –dur. Znak chromatyczny zapisz prawidłowo przy kluczu, podpisz trójdźwięki (T S D) i wstaw odpowiednie metrum

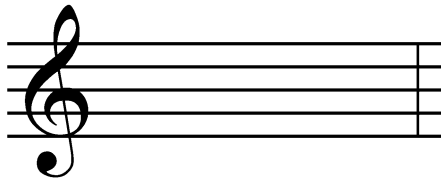
4. Zapisz trójdźwięk, który jest:

- S w tonacji F- dur.

Pamiętaj o prawidłowym
umieszczeniu znaków
przykluczowych.

- D w tonacji D –dur

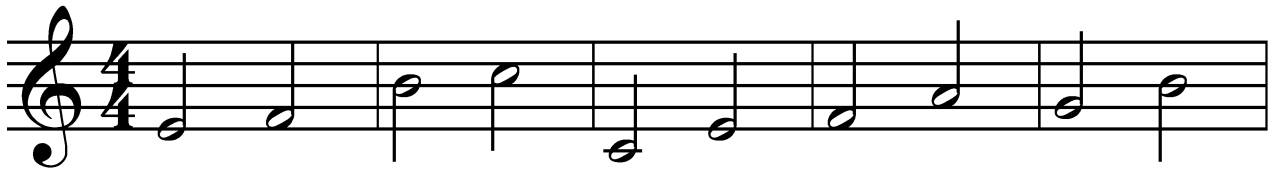

- T w tonacji G - dur

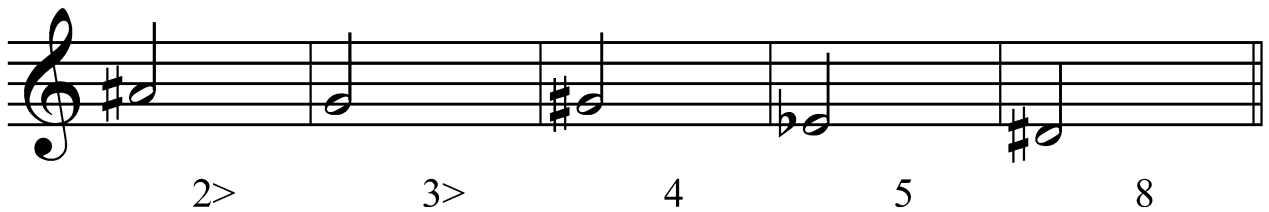
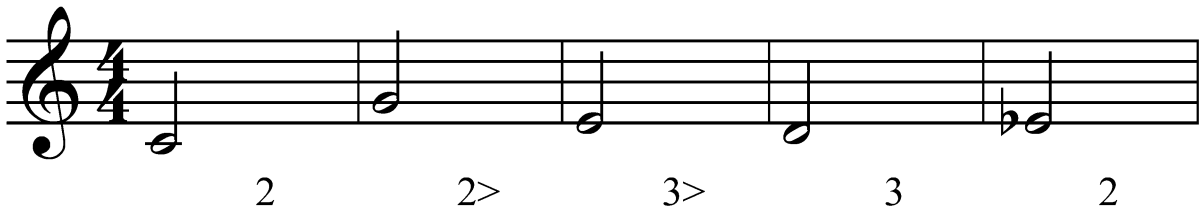

INTERWAŁY

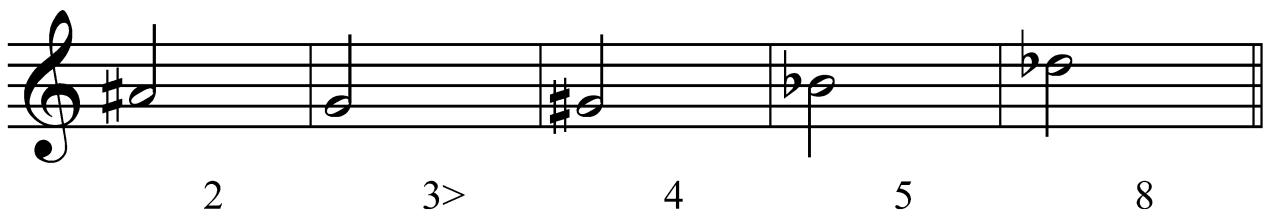
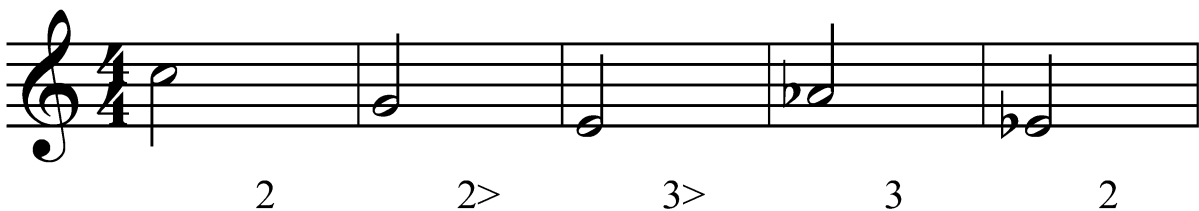
1. Podpisz interwały

2. Zbuduj interwały od podanych dźwięków w górę.

3. Zbuduj interwały od podanych dźwięków w dół.

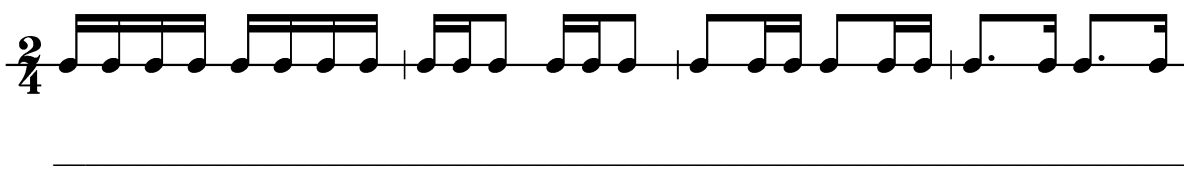

4. Określ interwały w melodii.

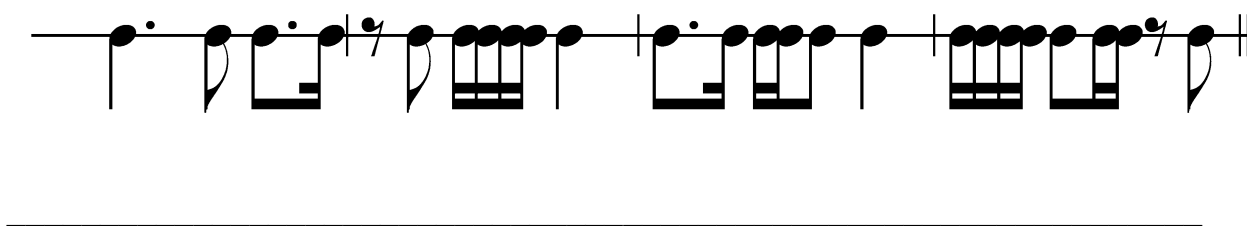

GRUPY SZESNASTKOWE

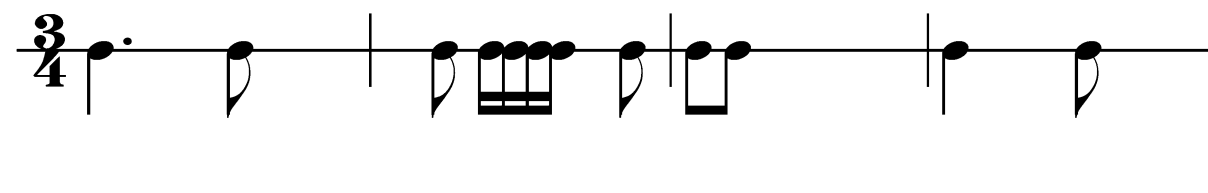
1. Podpisz ćwierćnuty pod grupami szesnastkowymi.

2. Podpisz miary taktu i wstaw odpowiednie oznaczenie taktowe.

3. Podpisz miary taktu i wstaw odpowiednie pauzy.

PRZEDTAKT

1. Uzupełnij zdania. Pomogą Ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Przedtakt to _____ takt

_____ utwór. Przedtakt

składający się z _____ miary taktu

lub jej _____ to odbitka.

Przedtakt powoduje _____ ostatniego

_____ utworu. Takt ten jest skrócony o

wartość _____.

rozpoczynający, ostatniej, niepełny, części,
przedtaktu, taktu, skrócenie

2. Podpisz miary taktu

3. Który z podanych niżej przykładów jest zapisany prawidłowo?

Przykład 1

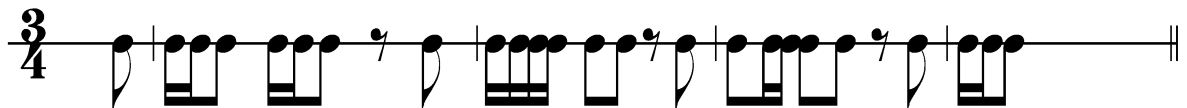

Przykład 2

Prawidłowo zapisany jest przykład _____

4. Uzupełnij odpowiednimi wartościami ostatni takt.

G A M A M O L O W A

P o m y ł k a

A. Godlewska-Szulc

Dziś sąsiadka mnie spotkała i tak do mnie zagadała:

*Pani Gamo witam, witam i przepraszam, że się pytam,
lecz ciekawość jest silniejsza. Moja córka, ta najmniejsza
była wczoraj na spacerze.*

*Patrzy, a tu na rowerze Pani jedzie pani Gamo,
więc się dziecko kłania samo.*

*Pani jej nie odpowiada! Przecież tak, to nie wypada!
Gdzie są dobre obyczaje?! Jaki przykład Pani daje?!*

*Ja nie jeżdżę na rowerze i nie byłam na spacerze.
Córki Pani nie spotkałam, więc się jej nie odklaniałam.
Sprawa jednak bardzo prosta, bo to była moja siostra.
Nawet do mnie i podobna, ale jakby mniej pogodna.
Ja nazywam się durowa ona przecież jest molowa.*

***Powód tej pomyłki taki,
mamy takie same znaki.***

*Choć jesteśmy spokrewnione i bardzo zaprzyjaźnione,
moja siostra jest odmienna: ja radosna i promienna
ona smętna rozmarzona często chodzi zamyślona.
Gdy więc córka się skłoniła, ona nie zauważyła,
dziecku nie odpowiedziała. Ot, i sprawa się wydała.*

Proszę córce wytłumaczyć, no a siostrze mej wybaczyć.

1. Uzupełnij zdania. Pomogą ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Każda gama durowa ma swoją pokrewną

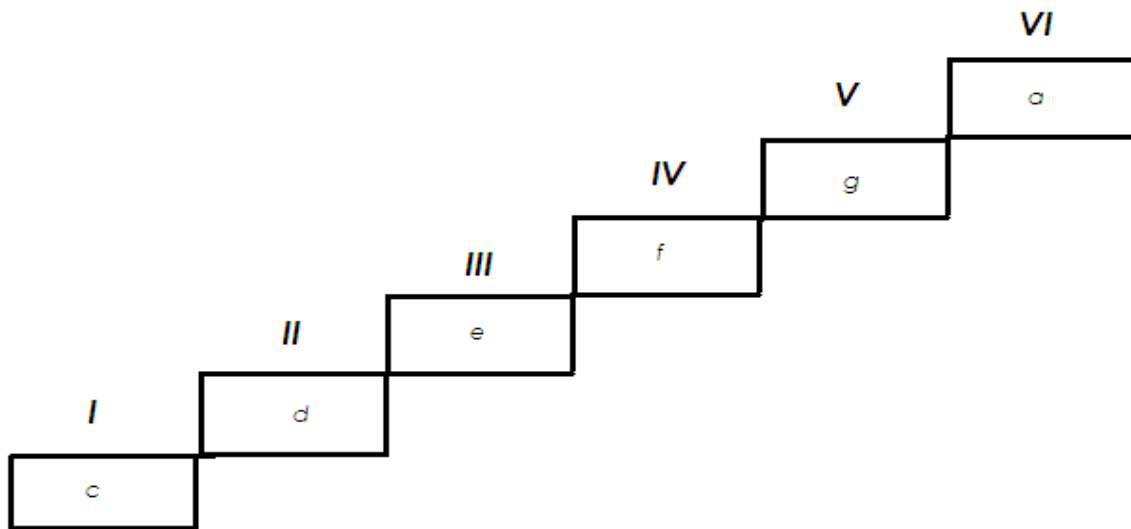
gamę _____ *posiadającą takie*

same _____ .

Pokrewną gamę molową buduje się od _____

stopnia gamy _____ .

durowej, przykluczowe, VI, znaki, molową

2. Połącz pokrewne gamy :

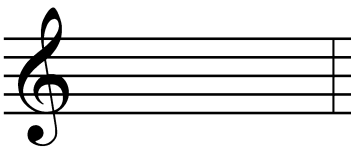
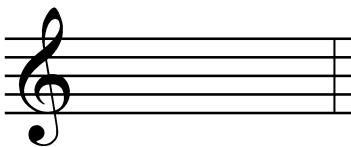
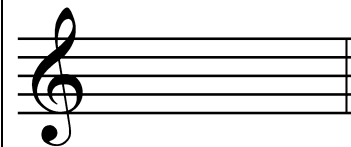

C – dur *e – moll*

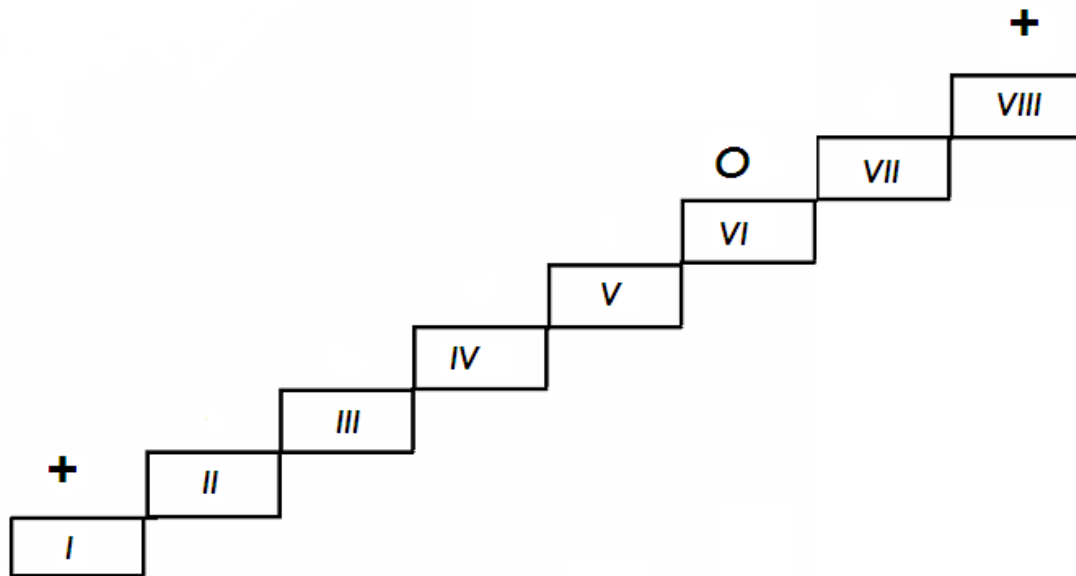
G – dur *d – moll*

F – dur *a – moll*

D – dur *h – moll*

3. Zapisz znaki przykluczowe następujących tonacji:

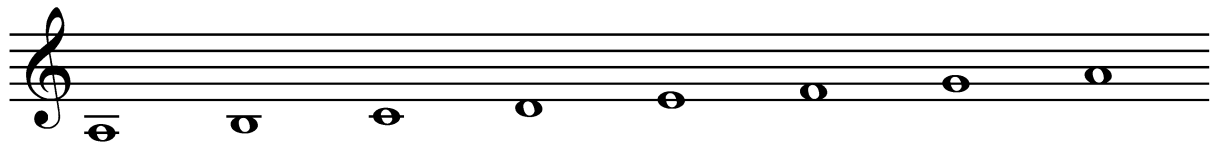
 <i>d- moll</i>	 <i>D-dur</i>	 <i>F-dur</i>
 <i>a-moll</i>	 <i>e- moll</i>	 <i>G-dur</i>

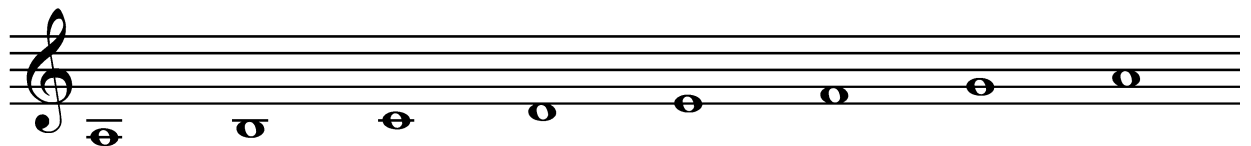
Gama a- moll
 Triada a- moll
 Utrwalenie się w tonacji za pomocą trójdzwięku
 tonicznego

1. Uzupełnij przykłady tak, aby stały się odmianami gamy a- moll:

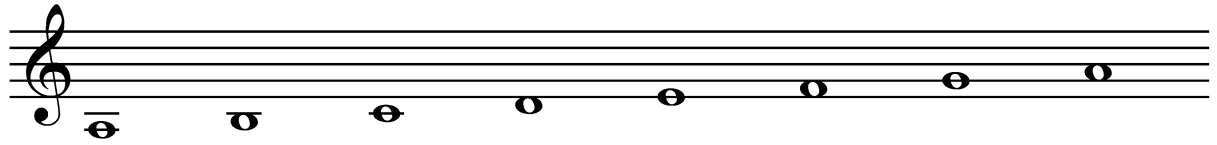
- *eolską (naturalną)*

- *harmoniczną (ma podwyższony VII stopień)*

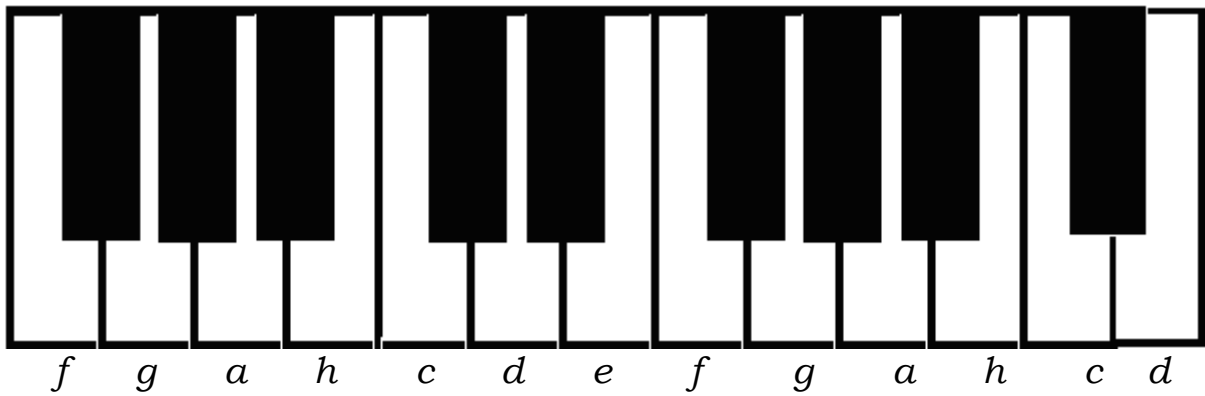
- *dorycką (ma podwyższony VI i VII stopień)*

- *melodyczną (w górę dorycka w dół eolska)*

2. Zaznacz w powyższych gamach a- moll tetrachordy i półtony.
Pomoże Ci w tym umieszczona poniżej klawiatura.

3. Którą z odmian gamy a-moll wykorzystuje melodia?

Jest to odmiana a-moll

4. Dokończ zdania. Pomogą Ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Triadę harmoniczną w tonacjach molowych

budujemy zawsze na odmianie

gamy _____ .

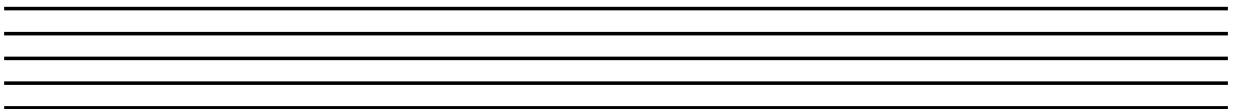
Tonika i _____ *są trójdźwiękami*

_____ *a dominanta jest*

zawsze _____ .

subdominanta , molowymi, molowej harmoniczej, durowa

5. Zapisz triadę a- moll. Zastosuj odpowiednie oznaczenie taktowe oraz podpisz funkcje trójdźwięków. (°T, °S, D)

6. Uzupełnij ćwiczenia tak, aby powstało utrwalenie się w tonacji a- moll za pomocą trójdźwięku tonicznego ($^{\circ} T I VII II I$).

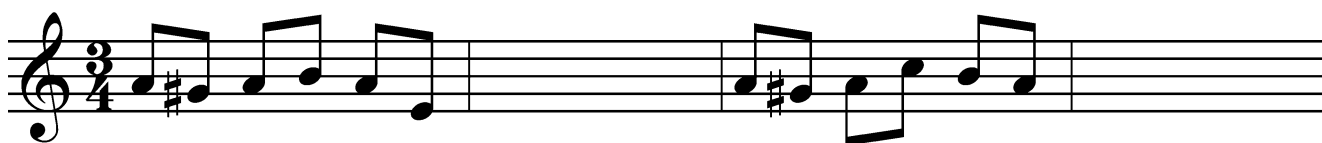

Trójdźwięk toniczny otocz kółkiem.

7. Znajdź w melodii trójdźwięki triady a- moll i podpisz je ($^{\circ}T$, $^{\circ}S$, D).

8. Uzupełnij melodię trójdźwiękami triady a-moll

$^{\circ}S \uparrow$

$D \downarrow$

$^{\circ}T \downarrow$

$D \uparrow$

9. Zbuduj interwały zgodnie ze wskazanym kierunkiem w ten sposób, aby drugi dźwięk tworzący interwał był jednocześnie początkowym dźwiękiem następnego interwału.

Np.

2 ↑ 4 ↓

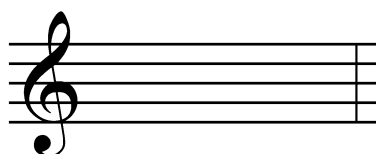
a. Dźwięk początkowy c¹

4 ↑ 3 ↑ 2 > ↑ 4 ↓

2 ↑ 5 ↓ 3 ↑ 2 > ↑

- b. Zapisz prawidłowo znak przykluczowy odpowiedni dla tej melodii.

Jest to tonacja _____

c. Dźwięk początkowy d¹

4↑ 3↑ 2>↑ 4↓

2↑ 5↓ 3↑ 2>↑

d. Zapisz prawidłowo znak przykluczowy odpowiedni dla tej melodii

Jest to tonacja _____

10. Określ tonację melodii i podpisz w niej interwały

Jest to tonacja _____

Takt

 pauza ćwierćnutowa z kropką

Jakie to metrum ?

Uzupełnij tabelkę. Pokoloruj okienka, w których znajdują się takty proste.

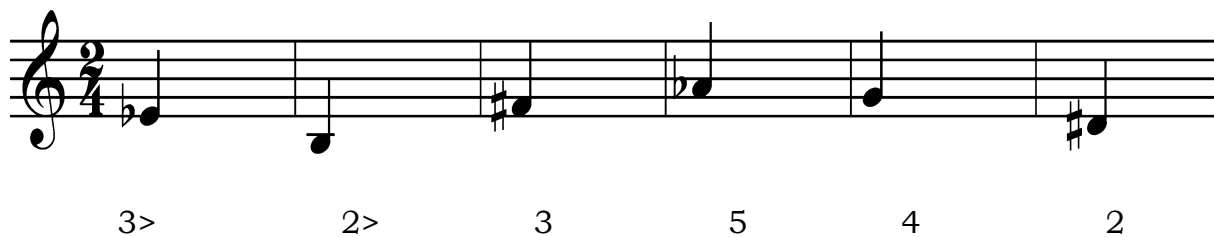
4 	5 	6 	6 	4 	2
4 4					

3 	3 	2 	2 	3 	5

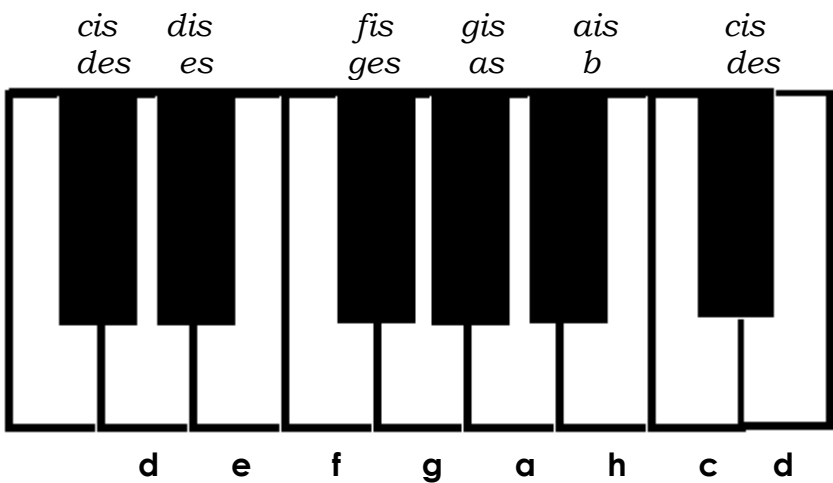
Takt prosty to takt, którego górna część oznaczenia taktowego

wraża się liczbą _____ lub _____ .

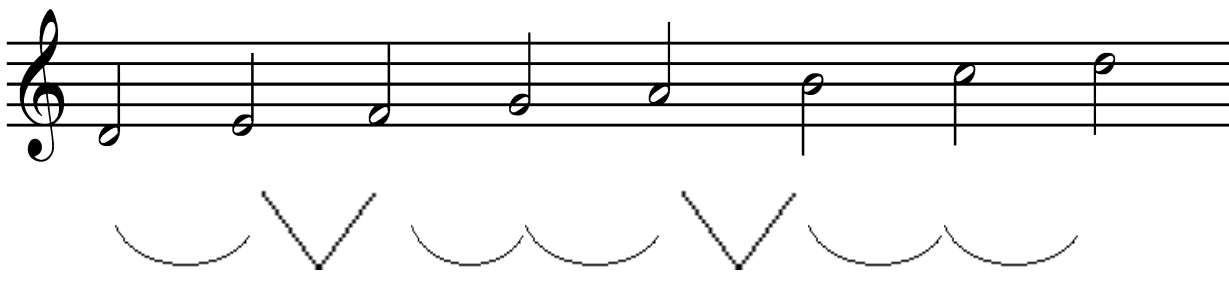
6. Zbuduj interwały od podanych dźwięków w dół

Gama d- moll
 Triada d- moll
 Utrwalenie się w tonacji za pomocą trójdźwięku tonicznego

W zadaniu zaznaczono te miejsca, w których gama d-moll eolska powinna mieć półtony. Dodaj odpowiedni znak

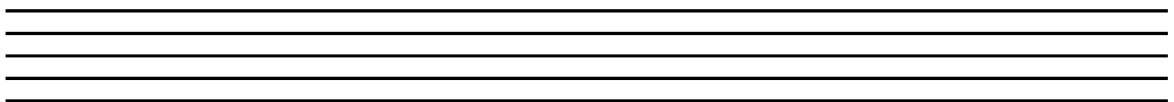
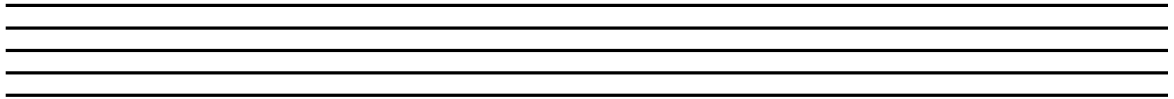
- *harmoniczna*

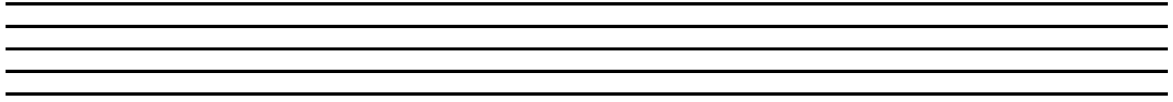
- *dorycka*

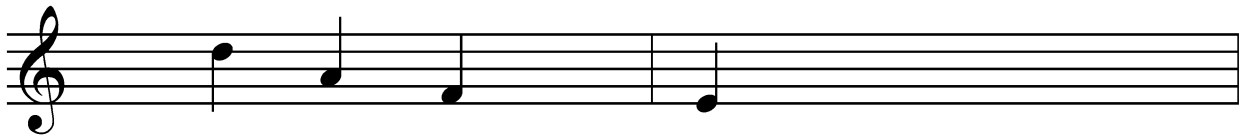
1. Zapisz gamę d- moll we wszystkich odmianach ze znakiem przy kluczu. W odmianie harmonicznej otocz kółkiem VII stopień (dźwięk prowadzący) i II stopień gamy.

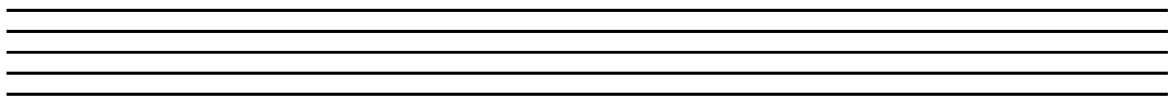
2. Zapisz triadę d- moll. Pamiętaj o prawidłowym zapisaniu znaku przy kluczu, o odpowiednim oznaczeniu taktowym oraz o podpisaniu funkcji trójdźwięków.

3. Uzupełnij ćwiczenia tak, aby powstało utrwalenie się w tonacji d- moll za pomocą trójdźwięku tonicznego (opisanie toniki). Trójdźwięk toniczny otocz kółkiem.

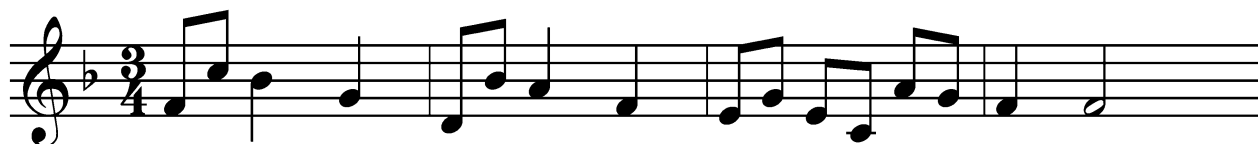
4. Zapisz opisanie toniki. °T I II VII I
Nie zapomnij o odpowiednim znaku i metrum.

5. Określ tonacje poniższych fragmentów.

Jest to tonacja _____

Jest to tonacja _____

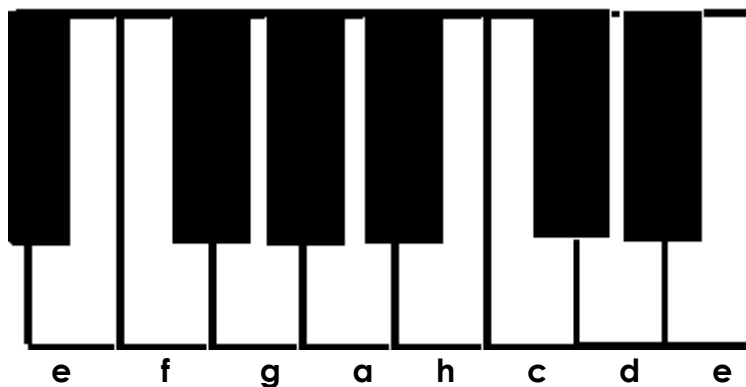

Jest to tonacja _____

❖ Usłyszysz cztery gamy. Uzupełnij zapis odpowiednimi znakami.

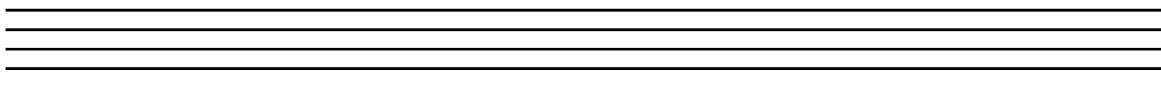

Gama e- moll
Triada e- moll
Utrwalenie się w tonacji za pomocą trójdźwięku
tonicznego

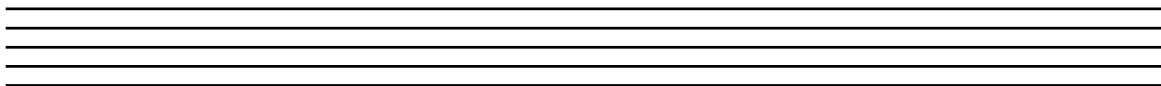

1. Zapisz gamę e- moll w podanych niżej odmianach.
Podziel ją na tetrachordy i zaznacz półtony.

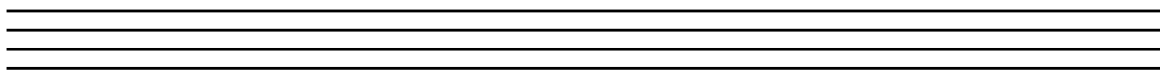
- *eolska (naturalna)*

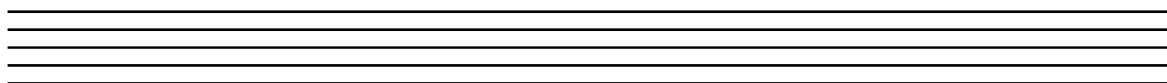
- *harmoniczna*

- *dorycka*

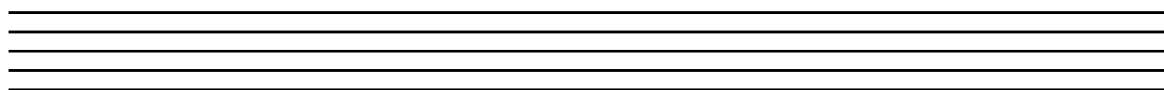
2. Zapisz triadę e- moll. Pamiętaj o prawidłowym zapisaniu znaku przy kluczu, o odpowiednim oznaczeniu taktowym oraz o podpisaniu funkcji trójdźwięków.

3. Uzupełnij ćwiczenie tak, aby powstało utrwalenie się w tonacji e- moll za pomocą trójdźwięku tonicznego. Trójdźwięk toniczny otocz kółkiem. Pamiętaj, że opisanie toniki opiera się na gamie harmoniczej. Zwróć uwagę na metrum.

4. Zapisz opisanie toniki w tonacji e- moll (°T I VII II I) . Nie zapomnij o odpowiednim znaku i metrum.

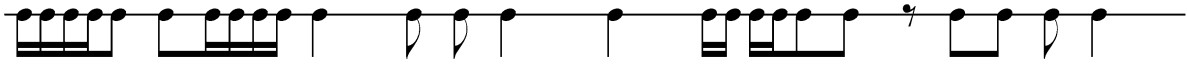
5. Określ tonacje poniższych fragmentów. Podpisz interwały.

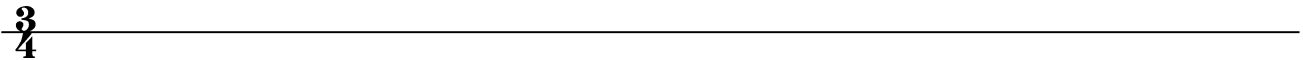
Jest to tonacja _____

3. Na jakie metrum wskazuje grupowanie wartości?

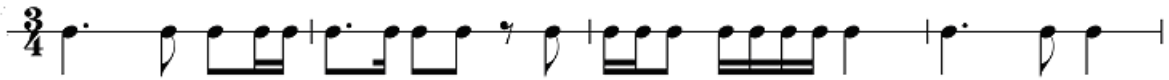
- wstaw odpowiednie oznaczenie taktowe i podziel na takty

- Zapisz powyższy rytm w podanym metrum

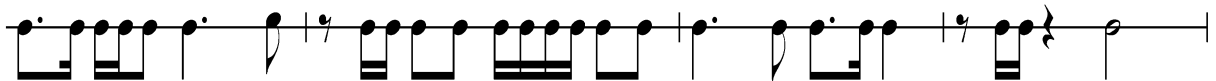

4. Podpisz miary taktu

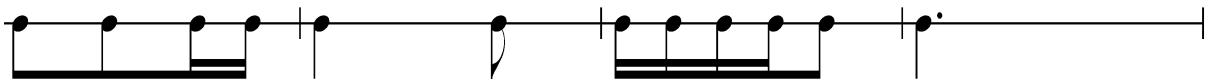

5. Wstaw odpowiednie metrum. Zwróć uwagę na to jak są pogrupowane wartości.

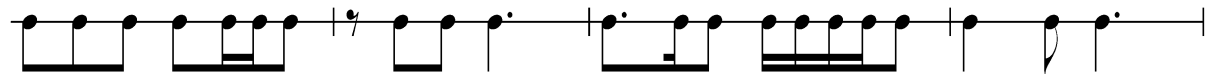
-

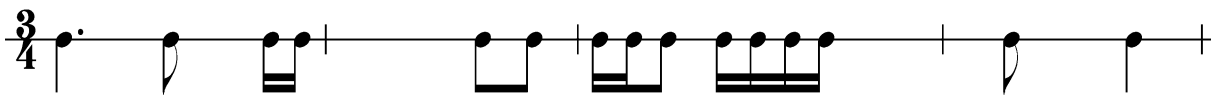
-

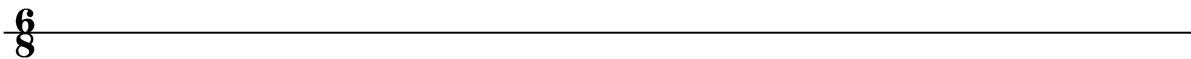
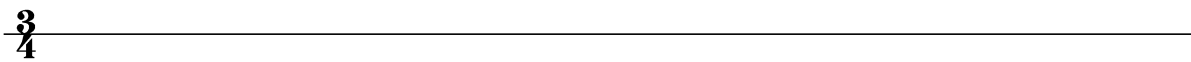
-

6. Wstaw odpowiednie pauzy.

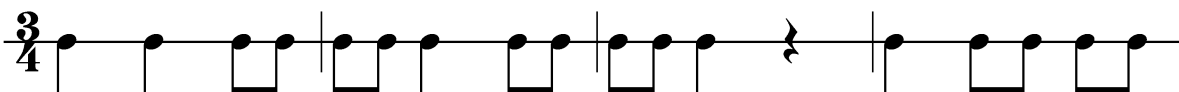
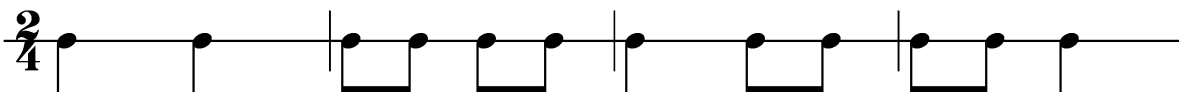

7. Uporządkuj rytm w podanym metrum.

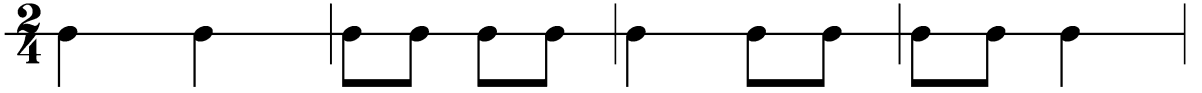
S Y N K O P A

1. W podanych przykładach zaznacz akcentowane miary taktu (>)

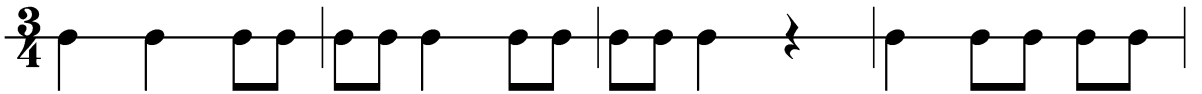

2. Posłuchaj przykładów rytmów i zaznacz za pomocą łuku te wartości, które zostały przedłużone.

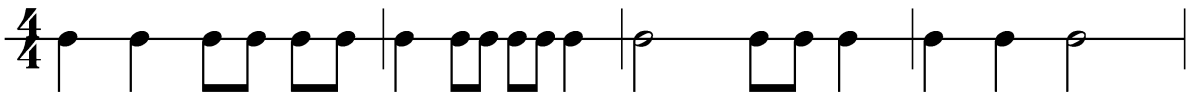
Przykład 1.

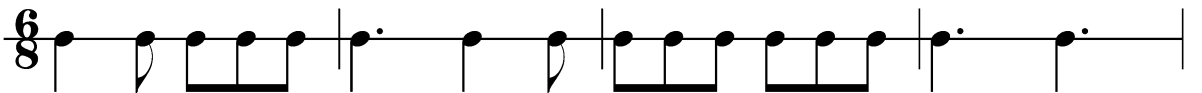
Przykład 2.

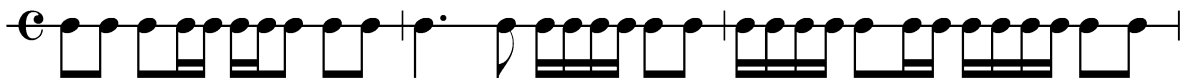
Przykład 3.

Przykład 4.

3. W podanych przykładach zaznacz akcentowane części grupy rytmicznej

4. Dokończ zdania. Pomogą ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Synkopa to _____ akcentu z _____
_____ na _____

_____ część taktu lub _____ rytmicznej
poprzez wydłużenie wartości nuty

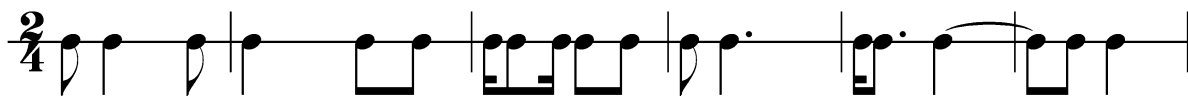
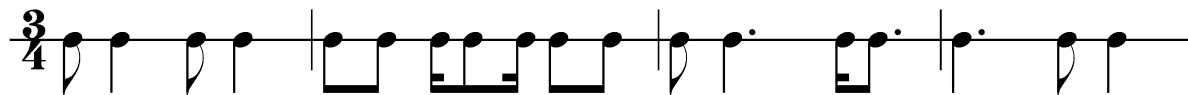
_____.

grupy, słabą, przesunięcie, mocnej, nieakcentowanej

5. Zapisz przykłady następujących rodzajów synkop:

Rodzaje synkop	Przykłady
<i>Synkopa przez wartość rytmiczną</i>	
Synkopa przez łuk :	

6. W podanym przykładzie otocz kółkiem synkopy.

SPRAWDŹ CO UMIESZ

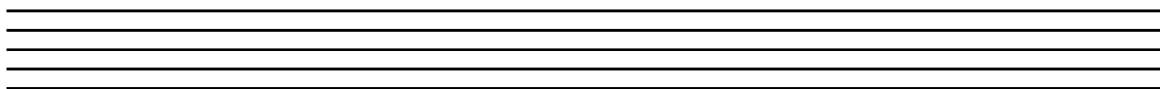
1. Wpisz w pustą kratkę pokrewną gamę molową posiadającą takie same znaki przykluczowe

<i>G- dur</i>	
<i>F- dur</i>	
<i>C- dur</i>	
<i>D- dur</i>	

2. Napisz gamę:

- e –moll w odmianie eolskiej.
- d – moll w odmianie doryckiej.
- a – moll w odmianie harmonicznej.

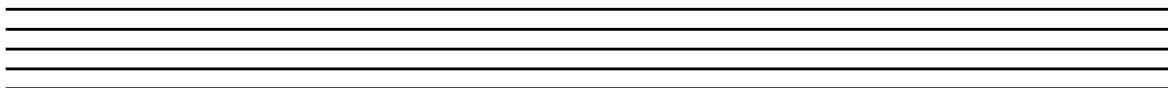
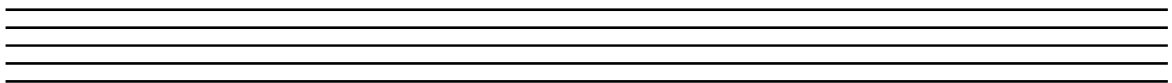
Zastosuj znaki przykluczowe. Zaznacz tetrachordy i półtony.

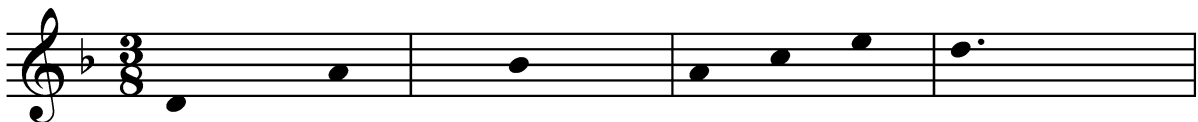
3. Określ gamy. Zaznacz w nich półtony.

3. Napisz triadę d – moll i D- dur. Podpisz funkcje trójdźwięków

4. Posłuchaj przykładów i uzupełnij.

Rozmowa o interwałach

Aleksandra Godlewska-Szulc

Czy znasz jakieś interwały?

Znam je zbiorek to niemały.

Ja wiem, bo siostra mówiła mamie że są sekundy

mieszkają w _____.

Jedne są _____, a drugie _____

Niektórzy twierdzą, że są wspaniałe. Przy nich nie jeden podobno
blednie. Sekundy tworzą stopnie **sąsiednie**.

A ja Ci powiem, że dużo wdzięku ma tercja, która mieszka

w _____ . Też w dwóch rozmiarach

wielka i _____ . Jedna i druga jest doskonała.

Wiedzą już o tym dzieci w przedszkolach

są na sąsiednich liniach lub polach. Wielka durowy trójdźwięk

zaczyna mała _____, stąd smutna mina.

A koleżanka, Ta mała Marta mówiła mi,

że jeszcze jest _____ i że w niej mieszczą się

stopnie _____ . Mówię poważnie, żadne bajery.

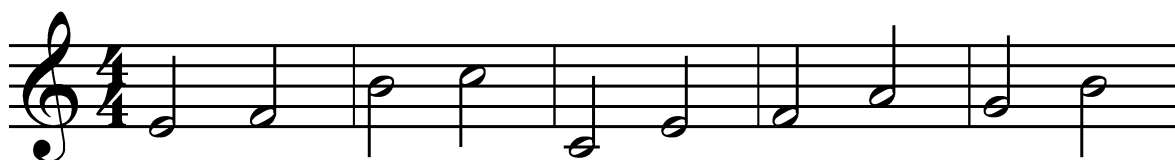
Jest jeszcze _____, jeśli masz chęć sprawdź ten

interwał – to stopni _____.

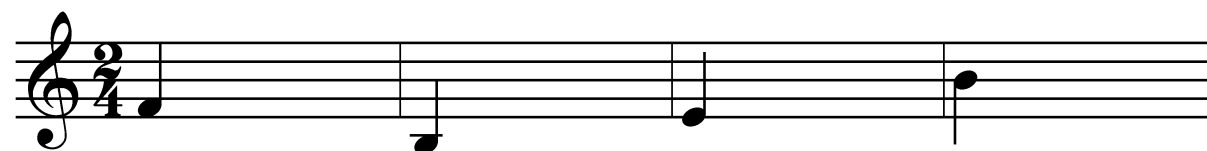
Są też dwie seksty i dwie septymy.

Nie wymieniłam Ci jeszcze _____, lecz ta odległość to _____
prosta sprawa- to ten sam stopień. Jest też _____, są
jeszcze dwa trytony. Poznasz je będziesz zadowolony.
Mam tę nadzieję. Będzie mi różnie, kiedy się z nimi sam zaprzyjaźnię

5. Określ interwały

6. Zbuduj interwały od podanych dźwięków zgodnie ze wskazanym kierunkiem

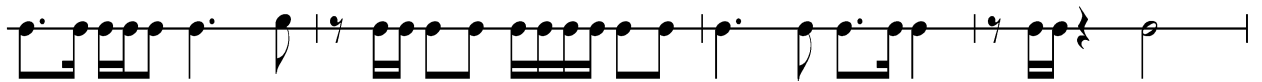

7. Znajdź błąd w zadaniu (otocz go kółkiem) i podpisz miary taktu

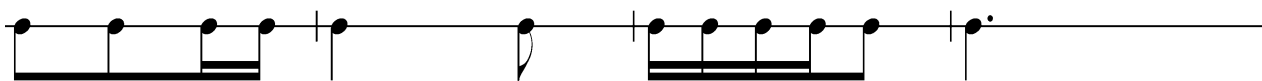

8. Wstaw odpowiednie metrum.

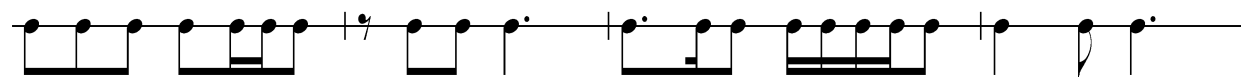
a.

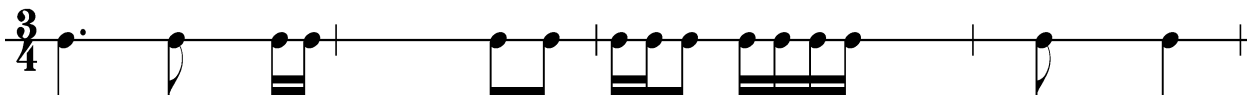
•

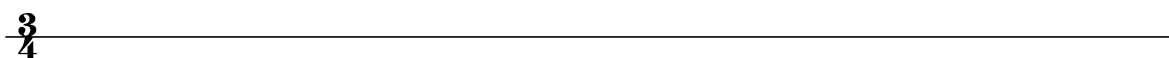
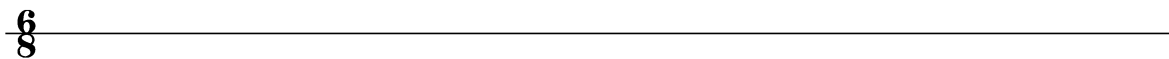
•

9. Wstaw odpowiednie pauzy

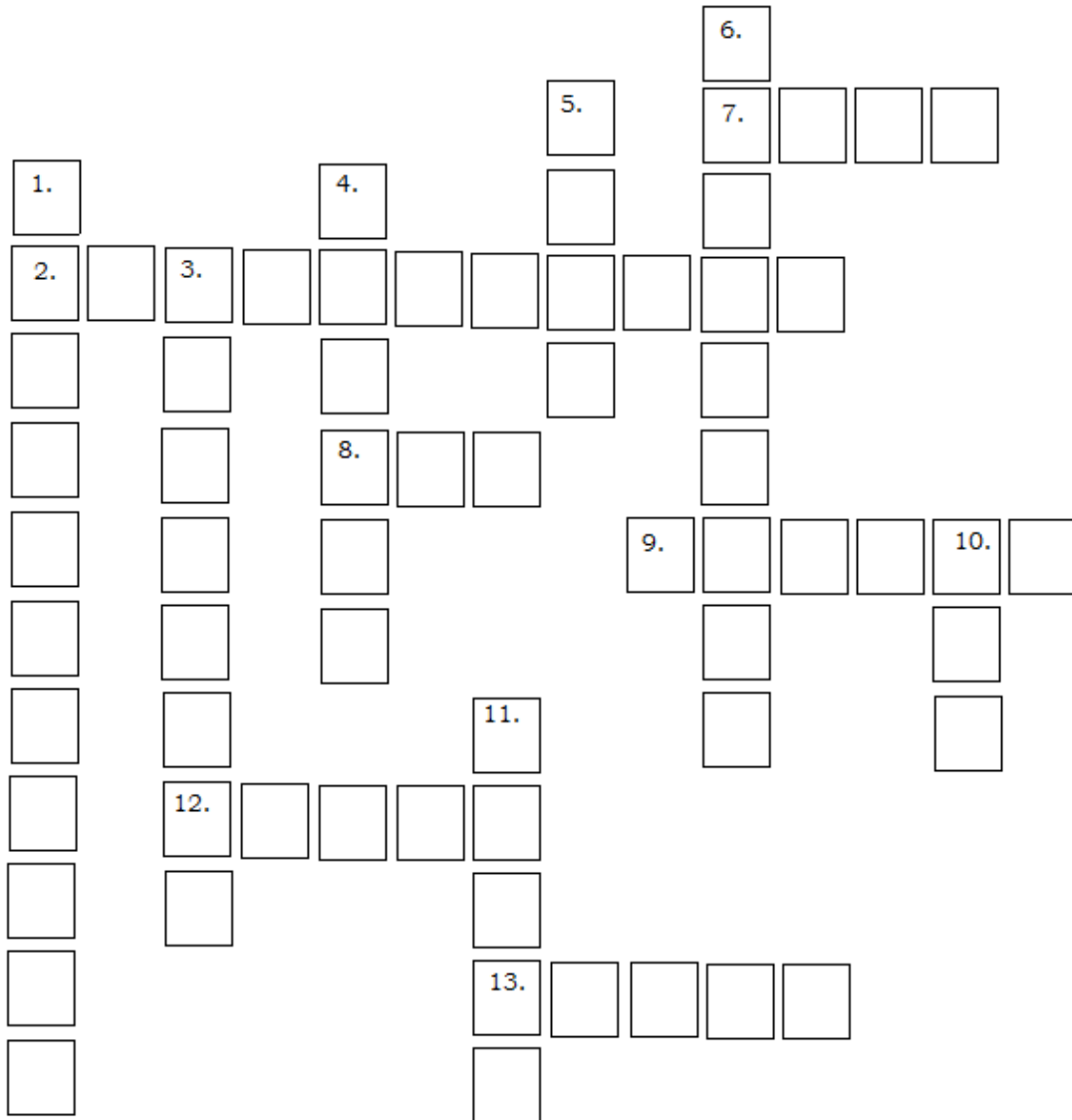

11. Uporządkuj poniższy rytm w podanych taktach

Krzyżówka

Rozpoznaj obsadę wykonawczą, prezentowanych przykładów muzycznych.
Nazwy instrumentów i głosu ludzkiego wpisz w kratki krzyżówki.
W rozwiązaniu krzyżówki pomogą ci wyrazy umieszczone w ramce.

skrzypce, flet, fortepian, obój, gitara, róg, , fagot, harfa
wielonczela, trąbka, bas, cytra, instrumenty

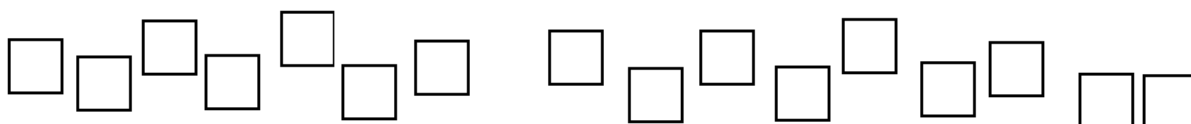
WYKREŚLANKA

W kratkach ukryto 16 terminów muzycznych. Znajdź je i wykreśl.

Litery w kratkach pozostałych czytane rzędami utworzą rozwiązanie.

Wpisz je w puste kratki pod diagramem.

u	k	w	i	n	t	a	d	f	l	e	t
a	w	n	y	d	o	t	e	r	c	j	a
h	a	r	m	o	n	i	c	z	n	a	o
ś	r	c	t	r	i	a	d	a	h	w	k
p	t	a	k	y	k	l	u	c	z	a	t
i	a	a	c	c	a	j	p	r	y	m	a
e	o	l	s	k	a	i	n	u	t	a	w
w	!	t	!	a	s	e	k	u	n	d	a

Oceny z kształcenia słuchu uzyskane w klasie trzeciej

Semestr drugi

Lp.	Data	Ocena	Za co ?	Podpis n.	Podpis r.

KORRESPONDENCJA Z RODZICAMI
